

Ya Neikadwan Tudek Paul idan Kamengullug di Corinth

¹ Huyyan tudek ey nalpun hi-gak e hi Paul e pinutuk Apu Dios ni pan-apostle nan Jesus Christo. Ya kadwak ni nengitudek nunya ey hi Timothy e agi tayu.

Tudek mi huyyan hi-gayun kamengullug nan Apu Dios di Corinth et yadda edum ni kamen-gullug di kebebbebley di Greece.

² Pinhed kun meweddan hi-gayu hu binabbal niya linggep ni kamelpun Apu Dios e Ametayu et hi Jesus Christo e Apu tayu.

Ya kapemaddangin Apu Dios ni hi-gatsud tayu kapanliggasi

³ Pansalamat itsun Apu Dios e Aman Apu tayu e hi Jesus Christo. Hi-gatu pansalamatan tayu tep mahmek niya hi-gatu hu kakelpuin emin ni baddang.

⁴ Baddangan daitsu ma-lat dammutun issipel tayun emin hu ligat tayu et wada inna-nu tayun umbaddang damaddan edum tayun neligtan. Wada kabaelan tayun umbaddang tep ya nemad-dangan daitsun Apu Dios.

⁵ Manlelehhan itsun peteg henin Jesus Christo tep ya tayu kapengullug ni hi-gatu, nem et-eteng ali dama pemaddang tun hi-gatsu.

⁶ Et mukun kami kamanhelheltap ma-lat bad-dangan dakeyu et mehelakniban kayu. Dakemi kabaddangin Apu Dios ma-lat wada inna-nu min

memaddang ni hi-gayun mengissippel ni hipan yuka panhelhel tapin henin hinelhel tap mi.

⁷ Et-eteng dinel min pannananeng yu hu yuka pengullug tep inamta mi e anin ni kayu kamek-ililligat ni hi-gami, et baddangan dakeyun Apu Dios ni henin nemaddangan tun hi-gami.

⁸ Kaegiegi, pinhed min peamtan hi-gayu hu nemahhig ni ligat ni hinelhel tap mid probinsia di Asia, et kan mi ngu nem mettey kami.

⁹ Kan mi nem yan nunman law hu gintud Apu Dios ni ketteyyan mi. Nem inamta mi e neipahding ida humman ma-lat beken ni ya annel mi iddinel mi, nem ebuh hi Apu Dios e tuka teggua netey.

¹⁰ Hi-gatu hu nengihwang ni hi-gamid anggetakkut ni ketteyyan mi, ey anin yan nunya et dakemi kaippaptek, et mukun kami kamedinnel e meihwang kami, anin ni hipa mekapkapyा.

¹¹ Em, nanna-ud ni meihwang kami, tep dakemi kabaddangid dasal yu. Et humman hu, hedin dakel hu mandasal ni keihwangan mi, ey dakel dama mampesalamat nan Apu Dios ni nangngelan tun dasal yu.

Ya eleg pangituluyan Paul ni lawwan tu-et di Corinth

¹² Kami kaum-amleng ni menghel e kayyaggud hu wadad nemnem mid mikä pekiddagyumid-dan tuu, nema-man hi-gayu tep inu-un nud mi hu pinhed Apu Dios. Beken ni ya kalinaing ni tuu hu mi nengipahdingan ni henin nunya, nem gapuh ni baddang Apu Dios.

13-14 Ya intudek min hi-gayu ey ebuh ida etan kabaelan yun bidbiden niya kabaelan yun ewwatan. Nem anin hedin kantu et ekket hu inewatan yun nunya, ey ewwatan yullin emin et anhan ni edum ni aggew. Et yallin pambangngadan Apu Jesus ey igaggaya dakemin hi-gayu henin hi-gami e igaggaya dakeyulli dama.

15 Et-eteng hu dinel kun ebbuluten yuwak, et mukun ninemnem ku et ni mampidwa-ak ni umalin menang-ang ni hi-gayu, ma-lat meihammad hu yuka pengullug nan Jesus Christo.

16 Tep ya et hu pinhed ku ey manda-guhhak ditan ni lawwan kud Macedonia et hannak ali mewan manda-guh ni pambangngadan ku, ma-lat baddangan yuwak et ni lawwan kud Judea.

17 Nem anin ni eggak matuluy ni immali et entan tu panghel hu henin-ak etan ni tuun kamandinwa hedin wada implanuh tu, winu henin-ak etan ni tuun ma-nut kantuy “Em, ippahding ku huyya,” nem wada kayad nemnem tu e eleg tu pehding hedin beken ni panyaggudan tu.

18 Tep bekennak ni henin nunman, tep nakka iu-unnud nan Apu Dios e eleg man-ittek.

19 Ey anin hi Jesus Christo e U-ungngan Apu Dios, e meippanggep ni hi-gatu intuttuddu mid Silas ni hi Timothy ni hi-gayu, et tuka pehding ni emin hu tuka e-hela, endi eleg tu ippahding ni tuka da-yuni.

20 Tep hi-gatu hu kamengippeamnun emin ni impakulug Apu Dios. Et humman gaputun kan tayuy “Amen” di dasal tayu e ya keibbellinan tu ey itsu kamedinnel nan Jesus e ebbuluten tu dasal tayu ma-lat madeyaw hi Apu Dios.

21 Hi Apu Dios hu kamengihhammad ni tayu kapengullug nan Jesus Christo, hi-gatu hu nemilin hi-gatsun pangngunnu tu.

22 Ey impaeli tu Ispirituh tun hi-gatsu ma-lat pengiimmattunan tun hi-gatsu tuu tu ey humman keang-angan tun dewwaten tayun emin hu panyaggudan ni inhel Apu Dios ni iddawat tun hi-gatsu.

23 Ya eggak alian ni menang-ang ni hi-gayu ey ma-lat wada inna-nu yun mantuttuyyun yuka pehpehding, tep gullat ni immali-ak et imbunget dakeyu tep ya elaw yu. Hi Apu Dios hu mengi-uh-uh e makulug huyya, tep inamta tu nemnem ku.

24 Nem entan tu nemnem e mika pepillit pinhed min hi-gayu, tep inamta mi e neihammad law hu yuka pengullug. Nem ya pinhed min ebuh ni pehding ey baddangan dakeyu ma-lat man-am-amleng kayun mengu-un nud nan Apu tayu e hi Jesus Christo.

2

1 Yan eman ni illian kudtan ey kayu kaumlele-myung tep ya nengibungetan kun hi-gayu. Et mukun ninemnem kun heballi ew eggak um-ali mewan hedin pakkadek ni ibbunget dakeyu, tep eggak pinhed ni dakeyu mewan pelemyung.

2 Tep hedin pelemyung dakeyu, endi law mengippeamleng ni hi-gak.

3 Et mukun eggak umli et ya tudek ku impaelik, ey tep eggak pinhed ni nak mebe-ing gapuh ni lawah ni elaw yu. Tep gullat et dedan et hi-gayu hu mengippeamleng ni hi-gak. Tep inamta

et inamta yu e man-am-amlengngak hedin kayu
dama kaman-am-amleng.

⁴ Et mukun yan eman ni nantudkan kun hi-gayun nunman ey makaggeh ni peteg hu nem-nem ku niya nakka umkakaguh ni hi-gayu, gapuh ni lawah ni elaw yu, et nakka manlelewwan nakka pampengittuddekin nunman ni tudek ku. Beken ni ya dakeyu pengippelemyungan hu gapuh tun nantudekan kun hi-gayu, tep pinhed kun peamta hu et-eteng ni impeminhed kun hi-gayu.

Mahapul ni pesinsahan yu hu lawah ni impahding ni edum yun hi-gayu

⁵ Ya etan hakey ni edum yun lawah hu kinapkanya tu ey beken ni hi-gak ni ebuh hu bineing tu, tep nema-man hi-gayun emin. Nem eggak pinhed ni nemahhig kumamman hu nak e-helen gapuh nunman ni impahding tu.

⁶ Tep hiyya humman ni impengastigu yun hi-gatu.

⁷ Et liwwan yu law humman ni lawah ni impahding tu et a-alluken yu. Tep hedin eleg yu pehding humman, ey lektat tu ey nanlu-lu.

⁸ Et mukun nakka ibbaga anhan ni hi-gayu e anin ni wada hanniman ni nambahulan tu et peang-ang yu hu makulug ni impeminhed yun hi-gatu.

⁹ Ya gaputun nantudkan ku lan hi-gayu ey pinhed kun amtaen hedin inu-un nud yu hu tugun kun kastiguen yu humman ni tuu ey malat amtaen ku hedin u-un nud yu kenayun hu nakka ittugun.

10 Nem nakka medinnel ni neiptek hu pehding yu. Et hedin pesinsahan yu hu bahul nunman ni tuu, ey pesinsahan ku dama gapuh nan Jesus Christo, ma-lat panyaggudan yu

11 niya ma-lat eleg daitsu haulen nan Satanas, tep neka-amta tayu hu elaw ni haul tu.

Ya kinakkaguhan Paul di Troas

12 Yan dintengan kud Troas ni an mengituttud-dun meippanggep nan Jesus Christo, ey inang-ang ku e indaddan Apu tayu etan ida tutu-un mengebbulut ni ituttudduk.

13 Nem nedanagannak ni peteg, tep endi immalin Titus ni an mengiddetteng ni hi-gak hedin hipa ina-nu yu. Et mukun kangkuddan kamengullug diman ey “Ngenamung kayulli tep umlawwak.” Et hi-yanen kudda et manglawwak di Macedonia ni an menang-ang ni hi-gatud man.
*

Ya ngunun indinel Apu Dios ni hi-gatsu

14 Nem et-eteng nakka pansalamatin Apu Dios, tep tuka peang-ang ni kenayun hu nengapputan tun Satanas di kapemaddangin Jesus Christo ni hi-gatsu. Heni kami etan ni kayyaggud ni hamuy ni insensoh ni kahemmuyaddan tutu-u, tep hi-gami mengippeennamtaddan katuutuun meippanggep nan Jesus, anin di attu lawwan mi.

15-16 Em, hi-gatsun kamengullug ey itsu kamei-ellig etan di kayyaggud ni hamuy ni kamengip-peamleng nan Apu Dios, tep hi-gatsu kamengit-tudduddan tuun meippanggep nan Jesus Christo.

* **2:13 2:13 [12-13]** Acts 20:1

Humman ni mika ituttuddu ey hen i kayyaggud ni hamuy ni kaum-idwat ni keteguan idan mengullug. Nem yadda etan kamengehing nunman ni mika ituttuddu ey hen i hamuy ni um-idwat ni ketteyyan da. [†] Huuyan ngunu ey neligat, et endi tuun han-ipahding tu huuya, hedin iddinel tun ebuh di kabaelan tu.

¹⁷ Nem han-ipahding mi huuya, tep hi Apu Dios hu kamengidwat ni kabaelan min mengip-pahding ni nunyan ngunu. Eleg kami man-ittek, nem ya panyaggudan ni emin ni tuu hu mika pantuttuddui, tep binega dakemin Apu Dios ni an mengituttuddun meippanggep nan Jesus Christo. Hi Apu Dios ey tuka ang-anga mika pehpehding tep bega-en dakemin Christo. Beken kami ngun henidda etan ni dakel ni tuun kamantuttuddu e ebuh hu pihhuh ni ellan dan daka gagamgami, tep ya daka pannemnem ey kameiggettang hu ehel Apu Dios.

3

Ya etan baluh ni nekitbalan Apu Dios ni panyaggudan tayu

¹ Wada na-mu mewan hu menghel ni higayun mika ippahhiyya huuyan ngunu mi tep ya huuya inhel ku. Ey kanyu na-mu mewan ey heniddan edum e pakkaw ni wada peang-ang

[†] **2:15-16 2:15-16** Ya keibbellinan nunya ey yadda neminhed ni mengullug, ey pinhed dan dedngelen hu kameituttuddun meippanggep nan Jesus Christo, et wadalli biyag dan mannananeng di kad-an Apu Dios. Nem yadda kahing ni mengullug ey eleg da pinhed ni dedngelen. Mukun meiddawi idallin Apu Dios ni kenayun.

min tudek ni hi-gayu et han yu abuluta ituttuddu mi, niya pakkaw ni um-ala kamin hi-gayun tudek et han dakemi abulutad lawwan mi.

² Nem hedin hi-gami, man eleg mi mahapul ida henin nunman ni tudek tep hi-gayu hu henitudek ni mengippeang-ang idan edum e kayyaggud hu mikatutu mi. Tep inamta mi e nanamta hu kayyaggud ni elaw yud katutuu, tep yuka u-unnuda hu intuttuddu mi. Et humman ni elaw yu ey henitudek ni kamebidbid.

³ Humman ni kayyaggud ni elaw yu ey henitudek ni impatudek Christo ni hi-gami, tep intuttuddu min hi-gayu hu elaw tu et henitudo dek law di nemnem yu hu elaw tu. Beken ni henin eman ni nebayag e ya Tugun Apu Dios ey neitudek di dewwan batun ebuh, nem yan nunya ey neitudek di nemnem yu hu elaw tu. Ya etan Ispirituh Apu Dios ni wadan ingganah hu nengitudek, beken ni tinta niya beken di batu neitudekan tu, nem yad nemnem yu.

⁴ Mukun mika e-heladda huyya ey kami kamedinnel e ebbuluten Apu Dios hu ngunu mi tep ya baddang Jesus Christo.

⁵ Beken ni kan miy nalpun hi-gami hu kabaelan min mengippahding ni nunyan ngunu, nem hi Apu Dios hu nalpuan ni kabaelan mi.

⁶ Hi-gatu hu nengidwat ni hi-gamin kabaelan ni mengippeamtan baluh ni nekitbalan tun meippanggep ni kehellakniban tayu. Huyyan nekitbalan tun impeamtan Ispirituh Apu Dios ey beken ni henin Tugun Moses. Tep huyyan Tugun ni neitudek ey ketteyyan ni tuu, tep ya etan eleg mengu-unnud nunyan Tugun Moses

ey meiddawwin Apu Dios ni ingganah. Nem humman ni impeamtan Ispirituh Apu Dios ey kakelpuin biyag ni endi pappeg tud kad-an Apu Dios.

⁷ Ya eman ni nenawatan Moses nunman ni Tugun Apu Dios ni neitudek ey nemahhig e kaumhili dayaw Apu Dios di angah nan Moses. Et anin eman ni kamangkeummah hu kaumhilin dayaw Apu Dios di angah tu et eleg mabalin ni itettekel idan helag Israel ni hi-gatu. Hedin hanniman hu dayaw tun neipeang-ang eman ni neidwatan nunman ni Tugun e ketteyyan hu pambalinan tu,

⁸ et nema-ma tep hu dayaw Apu Dios ni meippeang-ang etan di baluh ni nekitbalan tun impeamtan Ispirituh tu.

⁹ Tep ma-nut kamedeyyaw dama humman ni Tugun e kaumhulun ni kekastiguan idan eleg mengu-un nud, nem nema-ma hu dayaw ni peang-ang etan ni baluh ni nekitbalan Apu Dios ni pengibbillangan daitsun hi-gatun kayaggud.

¹⁰ Et humman ni Tugun ni kameiddeyyaw ni nunman ey endi law dayaw tu hedin i-ingngeh tayud etan di et-eteng ni kakeiddeyyawin baluh ni nekitbalan Apu Dios.

¹¹ Tep hedin et-eteng dayaw etan ni Tugun ni eleg ali mannananeng, ey nema-man et-eteng hu dayaw etan ni baluh ni nekitbalan Apu Dios, tep mannananeng alin ingganah.

¹² Et gapu tep kami kamedinnel ni nunyan baluh ni nekitbalan Apu Dios ey netuled kamin mengituttuddun meippanggep nunya.

13 Beken ni henin kami lan Moses e hinenian tu angah tu ma-lat eleg ang-angen idan helag Israel etan kaumhilin dayaw Apu Dios ni kamangkeummah di angah tu.

14 Nem ya kakulugan tu ey ya nemnem idan Jews ni nebayag ey henin nehephepan e eleg da han-awat ingganah nunya humman ni impatudek Apu Dios hedin binidbid da. Ebuh ida hu kamengullug nan Jesus Christo hu dammutun mengewwat ni meippanggep ni nunman.

15 Ingganah nunya ey anin ni bennidbiden idan Jews hu Tugun Moses et nanengtun eleg da han-awat, tep henin wada neihenid nemnem da.

16 Nem hedin mantuttuyyu hu tuu et kullugen tu hi Apu tayu, ey me-kal etan henin neihenid nemnem tun kaumpapakkuk ni pengewwatan tun meippanggep nunman ni impatudek Apu Dios. *

17 Humman ni kangkun Apu tayu ey ya etan Ispirituh Apu Dios. Et hedin hi-gatu hu mewed-dan hi-gatsu, ey meliblih itsu law di hipan elaw ni nangnged ni hi-gatsu.

18 Et humman hu, hi-gatsun emin ni kamen-gullug ey endi law etan henin neihenid nemnem tayu, et hi-gatsu hu keang-angan ni dayaw Apu tayu e hi Jesus Christo. Ey itultuluy tun hullulan hu elaw tayu et lektattuy mei-ingngeh itsun hi-gatu. † Humman daman Apu tayun menullul ni elaw tayu ey humman hu Ispirituh Apu Dios.

4

* **3:16 3:16** Exodus 34:34-35 † **3:18 3:18** Romans 8:29

Ya kabaelan tayun kamengullug ni manganus ni hipan ligat tayu, tep ya baddang Jesus ni hi-gatsu

¹ Himmek dakemin Apu Dios et mukun binega dakemin mengituttuddu eyan baluh ni impeamta tu. Et humman hu, eleg kami umhigan mengippahding nunyan ngunu, anin ni hipapanligligatan mi.

² Dingkug midda hipan anggeba-ing ni elaw. Eleg mi he-uladda tutu-un pengewwisan min hi-gadan mengullug nan Jesus. Ey eleg mi edumin itek hu mika ituttuddun ehel Apu Dios. Nem mika pehding emin kabaelan min mengituttuddu meippanggep ni nunyan makulug, ma-lat hedin dedngelen idan tuu, man amtaen dan makulug hu mika ituttuddu.

³ Nem wadadda etan edum e henihenehepan hu nemnem da et eleg da han-awat hu mika ituttuddun meippanggep ni impahding Jesus ni panyaggudan ni tuu, et hi-gadalli hu eleg mehel-laknibi.

⁴ Hi Satanas e apun emin ni lawah hu nemahbah ni nemnem idan eleg mengullug et mukun eleg da han-awat hu kameituttuddun meippanggep ni dayaw Christo e kakei-ang-angin Apu Dios.

⁵ Ya mika ituttuddu ey ya meippanggep nan Jesus Christo e hi-gatu Apu tayu, e beken ni ya annel mi. Tep hedin hi-gami ey bega-en dakemin hi-gayu ma-lat mansilbi kamin Jesus.

⁶ Yan eman ni naltuan ni puyek ey engeenget et kan Apu Dios ey “Kaweda kan kawwalwal” ey newalwalan. Hi-gatu metlaing hu henin nan-

walwal ni nemnem tayu ma-lat amtaen tayu hu dayaw Apu Dios ni wadan Jesus Christo.

⁷ Kami kamei-ellig di pulan banga e kappepe-hhik, tep endi kabaelan mi, nem indinel tun hi-gami huuyan ngunu, tep pinhed tun peamta e hi-gatu kakelpuin kabaelan min mengippahding ni nunyan ngunu, beken ni hi-gami.

⁸ Dakel ligat min mika pengituttudduin meippanggep nan Jesus, nem eleg mi issiked, anin ni hin-addum ni kami kametemman pehding mi, tep kami kamedinnel e baddangan dakemin Apu Dios.

⁹ Dakemi kapanhelhel tap idan edum ni tuu, nem eleg dakemi e-wayan Apu Dios. Ey e-eggel ni heni dakemi petteyen, nem gapuh ni et-eteng ni baddang Apu Dios, ey nanengtun mategu kami kaya.

¹⁰ Emin di ligat mi ey heni mika henniktami hu hinelhel tap Jesus et han matey, nem huuya kamekapkapyu ma-lat keang-angan tun mategu hi Jesus di annel mi, tep ya baddang tun hi-gami.

¹¹ Yan eyan ketaggū mi ey heni mika hanghanggaan kenayun hu ketteyyan mi tep ya mika pengippenahdingin impangunun Jesus. Nem eleg mi issiked, tep humman keang-angan tun wada hi Jesus ni kamemaddang ni hi-gami.

¹² Anin hanniman e mika hanghanggaan kenayun hu ketteyyan min mika pantuttudui, ey anin nemet ya pambalinan tu ey wada hu biyag yun endi pappeg tu.

¹³ Wada etan neitudek ni ehel Apu Dios e kantuy “Nenguluggak, et humman nak in-inhel di

edum." Henin nunman dama mika pehpehding e mika an ene-ehhelad edum hu kinulug mi.

¹⁴ Tep inamta mi e gapuh ni nengulugan min Jesus ey tegguen dakemillin Apu Dios henin nenaguan tun Jesus Christo. Hanniman ali dama pehding tun hi-gayu ma-lat emin itsullin kamengullug ey ikkuyug daitsun Jesus di kad-an Apu Dios et makiha-ad itsun hi-gatun ingganah.

¹⁵ Pinhed min amtaen yu e emin huyyan kamekapkapyu ey panyaggudan yu gapuh ni binabbal Apu Dios ma-lat medakkel ida tuun mengullug nan Jesus et ma-duman ida dama hu mansalamat ni hi-gatu et kaideyawwan tu.

Ya gamgaman tayu ey ya baluh ni annel tayulli

¹⁶ Et humman hu, eleg kami umhigan mengunnud ni hi-gatu, anin ni kewa-wa-wa ey umkapuy ni umkapuy hu annel mi tep ya ligat. Nem kamangkeihammad hu mika pengullug.

¹⁷ Huyyan beken ni nehalman ni mika panligligasi ey nekemtang ni ebuh ey mambalin ni eteteng ni keiddeyyawan min ingganah di kad-an Apu Dios.

¹⁸ Et humman hu, beken ni ya kameang-ang eyad puyek ni kamepappeg hu mika gamgami, nem ya etan eleg meang-ang hu mika gagamgami e kamannananeng ni ingganah.

5

¹ Makulug huyya, tep inamta tayu e mebahbah ali eya annel tayun henin baley tayu eyad puyek, nem hullulan alin Apu Dios ni eleg mebahbah ni

annel ey mannananeng ni ingganah di kabunyan.

² Itsu kamanligligat eyad puyek, et mukun itsu kaum-aabtun mehullulan hu annel tayu etan ni annel ni eleg mebahbah di kabunyan.

³ Tep hedin mettey itsu, beken ni ya linnawa tayullin ebuh hu wadad kabunyan, tep anin ya baluh ni annel tayu et wada dama.

⁴ Ya annel tayu eyad puyek ey tuka panlehhani ey wada pappeg tu tep kamettey, et humman hu, itsu kaum-abtun mehullulan. Beken ni tayu kaabtui ketteyyan tayu, nem ya pinhed tayu ey mehullulan huyyan annel tayud puyek ni annel di kabunyan, et ya biyag tayudyan wada pappeg tu ey mehullulan ni biyag ni mannananeng ni ingganah.

⁵ Indaddan daitsun Apu Dios ni menewwat ni nunman ni baluh ni annel, et ya keang-angan tun makulug ni meippahding ali huyya ey ya nengidwatan tun Ispirituh tun hi-gatsu.

⁶ Et, itsu kamedinnel e pehding Apu Dios humman. Ey inamta tayu e eleg itsu mekikhha-ad ni hi-gatud kabunyan hedin nanengtun mategu itsu e wada eya annel tayun mebahbah ali.

⁷ Ya tayu kapandinnelin mekikhha-ad itsun higatu ey neipuun di tayu kapengullug nan Jesus. Eleg mahapul ni ang-angan et han kuluga.

⁸ Em, itsu kamedinnel nan Apu Dios niya tayu kapehebballin mekikhha-ad nan Jesus e Apu tayud kabunyan ma-lat hi-yanen tayu eya annel tayud puyek.

⁹ Et humman hu, ya nenemnemen tayun ippahding ey ya pengippeamlengan tayun Apu

Dios, anin ni wada itsudya puyek winu wada itsud kabunyan.

¹⁰ Tep yallin edum ni aggew ey um-ehneng itsullin emin di hinanggan Jesus Christo et huwetan daitsu ma-lat hanhakkey ni hi-gatsu ey dewwaten tu hu lebbeng ni hipan iddawat Jesus ni hi-gatsu insigun di impahpahding tayu. Ya tuun lawah impenahding tun ketaggū tu ey lawah gun-uden tu, et ya tuun kayyaggud impenahding tu ey kayyaggud dama gun-uden tu.

Baluh law hu elaw tayu tep ya nengulugan tayun Jesus Christo

¹¹ Inamta mi e anggetakkut hu panhuwetan daitsun Apu tayu, et humman hu, mika pehding kabaelan min mengewwis idan katuutuun mengullug ni hi-gatu ma-lat eleg ida mekastigu. Inamtan Apu Dios e endi edum ni wadad nemnem min mika pengippahdingin ngunu mi, ebuh hu pengippeamlengan min hi-gatu, et nakka medinnel e anin hi-gayu et inamta yu e humman hu wadad nemnem mi.

¹² Entan tu nemnem e kami kapetebbatebbal ni hi-gayun mika penghelin nunya, nem pinhed kun peka-amtaen yu elaw mi ma-lat madinel kayun hi-gami niya amtaen yu hu penummang yudda etan ni tuun kamengippahhiyyan daka pehpehding, e beken hu kakinayyaggud ni ingatuun hakey ni tuu.

¹³ Hedin wadadda kamenghel ni kanday hen'i kami kaman-angngaw ni mika pengituttudduin meippanggep nan Apu Dios, man anin, haggud keiddeyyawan tu. Nem kami kamedinnel ni

amta yu e eleg kami man-angngaw, tep ya panyaggudan yu mikapehding.

14 Ya gaputun pinhed min peteg ni ituttuddu meippanggep nan Jesus Christo, ey tep et-eteng hu impeminhed tun hi-gatsun tuu. Et yan nunyan inamta tayu law e ingkatey Jesus hu panyaggudan ni emin ni tuu, ey inamta tayu dama e neibilang itsun emin di neteyyan tu.

15 Netey tep ya panyaggudan ni emin ni tuu, et humman hu, emin itsun mategu ey beken et ni ya annel tayu hu nenemnemen tayun peamleng, nem ya etan hu nengiketey ni hi-gatsu et metagwan.

16 Et gapu tep hi-gatsun kamengullug ey neiegi itsun Jesus Christo, ey eleg tayu law ibbilang hu ingkatuun tuu henin kapehding idan eleg mengullug. Anin hi Jesus Christo et henin nunman hu nengibilang tayu dama lan nunman ni hi-gatu. Nem yan nunya ey beken ni henin nunman law hu tayu kapengibbillang ni hi-gatu, tep inamta tayu law e hi-gatu hu U-ungangan Apu Dios.

17 Ya tuun nengulug nan Jesus Christo ey nambalin ni baluh ni tuu, tep nehullulan law ni kayaggud hu lawah ni neitu-wan tun nunman.

18 Impahding Apu Dios huyyan eman ni nengitu-dakan tun U-ungnga tu e hi Jesus Christo et matey ma-lat mepesinsahan hu liwat tayu. Mukun impahding tu humman ey ma-lat wada inna-nu tun mepappeg hu nekibuhulan tayun hi-gatu. Ey hi-gatsun kamengullug hu nengidinelan Apu Dios ni mengituttuddun meippanggep ni hi-gatuddan tutu-u ma-lat mekidagyum ida daman

hi-gatu.

¹⁹ Ya pinhed kun e-helen ey ingkal Apu Dios hu kapekibbuuhulin tuun hi-gatun nengitu-dakan tun Jesus Christo ni an netey di krus tep ya liwat tayu. Et huuya hu kayyaggud ni peteg ni indinel tun hi-gamin mi ituttuddu.

²⁰ Et humman hu, intu-dak dakemin Apu Dios ni hi-gayun an mengituttuddun meippanggep nan Jesus Christo. Tep ya anhan pinhed mi ey ebbuluten yu hu impahding Christo ma-lat makal hu nekibuhulan yun Apu Dios et maihammad hu yuka pekidagyumin hi-gatu.

²¹ Hi Jesus ey endi liwat tu, nem gapuh ni panyaggudan tayu, ey intu-dak Apu Dios ni an mengikkettey ni liwat tayu ma-lat hedin mei-eggi itsun hi-gatu, man meilla-kam itsud kakinayyag-gud Apu Dios.

6

¹ Hi Apu Dios hu kaumbaddang ni hi-gamin kenayun eyad ngunu mi, et mukun kan min hi-gayu ey entan tu pakewah hu binabbal nan Apu Dios ni hi-gayu.

² Tep kan Apu Dios etan di impatudek tu ey "Yan eman ni nambagaan yun baddang ni hi-gak ey hinengud ku et baddangan dakeyu et helakniban dakeyu eman ni aggew ni gintud ku." *

Et humman hu, dengel yu tep e-helen kun hi-gayu e yan nunya hu penengngudan Apu Dios ni tuun kamambeggan baddang ni hi-gatu. Yan

* **6:2 6:2** Isaiah 49:8

nunya hu gintud Apu Dios ni penellakniban tun tuu.

³ Hi-gamin kamantuttuddu ey mika hellipati ma-lat endi mi pehding ni umhulun ni eleg pengullugiddan tutu-u nan hi Jesus niya malat endi umhulun ni kepihhulan ni ngunu min indinel Apu Dios ni hi-gami.

⁴ Mika peang-ang e makulug ni bega-en dakemin Apu Dios di mika pengissippelin emin ni mika helheltapa. Dakel lawah ni kamekap-kappyan hi-gami, e

⁵ inenablig dakemi, ingkalekalebut dakemi, inenambun dakemi, kami kameu-upa niya kami kametuttukal tep nemahhig ngunu mi.

⁶ Mika peang-ang e bega-en dakemin Apu Dios di kakinayyaggud mi, yad mika pengennusin ligat, yad nan-awatan min makulug ni elaw tu, niyad binabbal mi. Ey ka-immatun e wada Ispirituh Apu Dios ni hi-gamid nehammad ni impeminhed min edum mi.

⁷ Ya makulug hu mika ituttuddu niya mika ippahding ni emin hu ngunu mi tep ya kabaelan Apu Dios ni wadan hi-gami. Ey gapu tep imbilang dakemin Apu Dios ni kayyaggud, ey kabaelan mi law ni mengapput idan buhul mi e hi Satanas niyadda etan dimonyoh tu.

⁸ Hin-addum ni kami kameiddeyyaw, nem hin-addum ni kami kamebe-ingi. Hin-addum ni dakemi katettebala, nem hin-addum ni inhapitan dakemin lawah. Kanday maitek kami, anin ni makulug hu mika e-hela.

⁹ Wadadda edum e kanday endi bilang mi, nem yadda edum ey daka tettebala hu ngunu

mi et mukun nandingngel kami. Ey maka hang-hangaan kenayun hu ketteyyan mi, nem kayyaggud kaya anhan et mategu kami. Neipahding ida huyya ma-lat panugun Apu Dios ni hi-gami, nem eleg tu iebulut ni kami mettey.

¹⁰ Anin ni hin-addum ni makaggeh nemnem mi, nem nanengtun kami kaman-am-amleng. Kanday newetwet kami, nem henri mi impakedangyan ida tutu-un intuttudduan mi, tep nengulug ida et mawedan hi-gada hu biyag ni endi pappeg tu. Ey anin ni en-endian kamin peteg, nem wadan emin ni hi-gami hu panyag-gudan ni kamelpun Apu Dios.

¹¹ Hi-gayuddan kaegiegid Corinth, inhel min emin hu pinhed min e-helen ni hi-gayu, tep et-eteng hu impeminhed min hi-gayu.

¹² Entan tu kan ey kulang hu impeminhed min hi-gayu, tep hi-gayu anhan law hu kulang impeminhed tun hi-gami.

¹³ Huyya hu nakka e-helan hi-gayu tep dakeyu kaibbilang ni u-ungngak, et humman hu, pinhed kun ibbilang yuwak daman a-ammed yu ma-lat ya impeminhed yun hi-gak ey henin kainetteng ni impeminhed kun hi-gayu.

*Ya eleg tayu pengi-inggehin elaw tayud elaw
idan eleg mengullug*

¹⁴ Entan pakidagyum yuddan eleg mengullug nan Jesus, tep eleg mabalin ni man-un nud hu kayyaggud niya lawah ey ya kawwalwal niya engeenget.

¹⁵ Heni damad Jesus Christo nan Satanas e eleg mabalin ni ida man-un nud.

16 Entan tu kulug niya entan tu dayaw hu beken ni makulug ni dios, ebuhi Apu Dios ni dayaw yu. Tep hi-gatsun kamengullug hu kapanha-adin Apu Dios e wadan ingganah. Huyya kantud impatudek tu:

“Yadda kamengullug ni hi-gak ey hi-gada hu panha-adan ku et wada-ak ni hi-gadan ingganah. Hi-gak hu Dios da et hi-gada hu tuuk.” †

17 Huyya gaputun nanghelan Apu tayun kantuy: “Mahapul ni eleg kayu mekiddagyum idan eleg mengullug. Entan tu ipahding hu lawah et abuluten dakeyun hi-gak, ‡

18 et hi-gak pan-emma yu ey hi-gayu pan-uungngak. Huyya inhel Apu tayu e Kabaelan tun emin.”

7

1 Kaegiegi, huyyan emin hu impakulug Apu Dios ni pehding tun hi-gatsu. Et humman hu, dekug tayun emin hu hipan lawah ni tayu kapeh-pehding niya lawah ni nemnem. Ikahhakey tayun mengippahding ni pinhed tu ey dayaw tayu ma-lat mambalin itsun kayyaggud.

Ya kapan-am-am lengin Paul

2 Kayyaggud et hedin nehammad hu peminhed yun hi-gami. Endi met lawah ni mi impahding ni hi-gayu. Endin hi-gayu hu mi impambalin ni lawah niya endi mi hineul ni hi-gayu.

† **6:16** **6:16** Ang-ang yu Leviticus 26:12, Jeremiah 32:38 et ya Ezekiel 37:27 ‡ **6:17** **6:17** Ang-ang yu Isaiah 52:11.

3 Beken ni ya dakeyu pengibbungngetan hu nakka pampenghelin hi-gayun nunya, tep inhel ku dedan ni hi-gayun nunman e et-eteng hu impeminhed min hi-gayu. Et anin ni hipa mekapkapyan hi-gami ey mannananeng humman ni impeminhed min hi-gayu.

4 Et-eteng dinel ku e nehammad hu yuka pengullug, et mukun dakeyu kaigaggayaddad edum ni tutu-u. Et humman hu, anin ni dakel hu mika panhelheltapi et nanengtun et-eteng hu amleng mi tep hi-gayu.

5 Yan dintengan mid Macedonia ey endi linggep min peteg, tep anin ni attu lawwan mi et wada hu ligat mi tep anggebe-hel dakemin dakel ni tuu. Hakey pay ey nemahhig hu kaguh min pengiwallengan yun yuka pengullug.

6 Nem hi Apu Dios e kamengippeamleng idan kaumlelemyung ey impeamleng dakemin dintengan Titus ni nalpuan tullidtan.

7 Beken ni ya dintengan tun ebuh hu inamlengan mi, nem gapuh pay ni indaddatteng tun nengipeamlengan yun hi-gatu. Inhel tun hi-gami hu abtu yun menang-ang ni hi-gak niya nantuttuyyuhan yun lawah ni impahpahding yu, et ay et-eteng law hu neminhed yun mengunnud etan ni intudek kun hi-gayu.

8 Nantuttuyyu-ak lan nantudekan kun hi-gayu, tep impelemyung dakeyu kumedek ni nekemtang tep ya humman ni tudek ku.

9 Nem ay nak law kaman-am-amleng ni nak nantudkan, nem beken ni gapu tep impelemyung dakeyu, nem gapuh ni nantuttuyyuhan yun liwat yu et kayaggud law hu elaw yu, e humman hu

pinhed Apu Dios. Et humman hu, wada silbi tun nantudekan ku, tep nambalin ni panyaggudan yu.

¹⁰ Ya tuun tuka ebbuluta nanliwatan tun Apu Dios, et mantuttuyyu ey hi-gatu mehellakniban. Ey ya etan tuun kaumlelemyung tep ya lawah ni nambalinan ni liwat tu, nem eleg mantuttuyyun Apu Dios ni nanliwatan tu ey meiddawwin Apu Dios ni ingganah.

¹¹ Nem beken kayun henin nunman tep gapuh ni tudek ku ey nantuttuyyu kayun nanliwatan yun Apu Dios. Et pasiked yu etan lawah ni kamekapkapyad tan ni anggeba-ing, tep kayu kaumtakukt ni pengastiguan Apu Dios ni hi-gayu. Huyya nengipeang-angan yun eleg yu pinhed hu lawah ni kapehding ni edum yu, nem impahding yu kabaelan yu et kayyaggud kayu law. Et deh e pinhed yun um-ali-ak et kayyaggud mewan hu pandadagyuman tayu.

¹² Beken ni panyaggudan ni ebuh etan ni tuun nambahul, winu etan tuun nambahulan tu hu gaputun nantudkan ku, nem nantudekkak malat peamtak ni hi-gayu e et-eteng hu impeminhed yun hi-gamid hinanggan Apu Dios.

¹³ Ey gapuh nunyan kayyaggud ni nambalinan ni tudek ku ey kami kaman-am-amleng.

Beken ni ebuh humman, nem nema-man kami kaman-am-amleng ni kapan-am-amlengin Titus ni nengipelinggepan yun hi-gatun inlian tud tan.

¹⁴ Tep ine-ehhel ku dedan nan Titus hu kakinyayaggud yu et han umlid tan. Kayyaggud et impeang-ang yun hi-gatu e makulug ni emin hu in-inhel kun meippanggep ni hi-gayu, tep gullat

et mebe-ingan nak hedin. Ey emin dedan hu inhel min hi-gayu ey makulug. Et yan nunya ey neipeang-ang e makulug hu in-inhel min Titus ni meippanggep ni hi-gayu.

¹⁵ Et-eteng law hu impeminhed tun hi-gayu, nema-ma hedin ninemnem tu hu nengu-un nudan yun hi-gatu niya nengipeang-angan yun hi-gatun kaguh yun mengippeamleng ni hi-gatu.

¹⁶ Et-eteng hu amleng kun hi-gayu tep nak law kamekaddinnel ni hi-gayu.

8

Ya baddang ni iddawat idan kamengullug

¹ Kaegiegi, pinhed min peamtan hi-gayu hu elaw ni nemaddangan Apu Dios idan kamengullug di Macedonia.

² Anin ni nemahhig hu daka panligligasi et nanengtun et-eteng hu amleng da. Ey anin ni newetwet idan peteg, ey madewat ida et wada imbaddang daddan kamanheppul ni baddang.

³ Ey inamtk e beken ni ebuh hu hangkipuh dan daka nemnemneman iddawat, nem indu-man da. Endi nemilit ni hi-gada, nem pinhed da ngu dedan ni um-idwat.

⁴ Tep hi-gada nanghel ni hi-gamin pinhed da daman umbaddang idan newetwet ni kamengullug di Jerusalem.

⁵ Et-eteng hu amleng min hi-gada, tep inunnud da hu pinhed Apu Dios ni pehding da et baddangan dakemi e humman dedan hu mika namnamahan pehding da. Ey kayyaggud pay hu

impahding da, tep imbilang dan importanteh hu pengippeamlengan dan Apu Dios di emin ni daka pehding.

⁶ Kayyaggud huuyan impeang-ang idan tuud Macedonia, et mika nemnemneman kayyaggud et kuma dama hedin ittuluy yu etan yuka pan-aammungin ibbaddang yuddan nangkewetwet. Et mukun mika dennegdega hi Titus e nengilepun ammung yu eman ni nekihadan tun hi-gayu, e kan miy mambangngad di tan ma-lat baddangan dakeyun mengemmung ni i-ammung yu ma-lat megibbuh ni-ngangu.

⁷ Inamnak e kayyaggud hu elaw yu, tep nehammad hu yuka pengullug nan Jesus, ey kabaelan yun mantuttuddun meippanggep ni hi-gatu, yuka peka-ewwasi hu meippanggep nan Apu Dios, et-eteng hu neminhed yun mengippahding ni ngunu tu, niya et-eteng hu impeminhed yun hi-gami. Kayyaggud emin huuyan yuka pehpehding, nem kayyaggud et hedin et-eteng hu neminhed yun umbaddang idan nangkewetwet.

⁸ Eleg dakeyu pillitan um-idwat ni ibbaddang yu, nem intudek ku huuyan hi-gayu ma-lat amtaen yu hu impeminhed idan edum ni umbaddang idan nangkewetwet, et u-unnuuden yu humman ni kayyaggud ni elaw da et keangangan tun makulug dama hu impeminhed yu.

⁹ Tep inamta yu hu impahding Apu tayun hi Jesus Christo ni nengipeang-angan tun binababal tun hi-gatsu, tep anin ni wadan emin hu kayyaggud ni hi-gatud kabunyan et nambalin ni newetwet eman ni inlian tu eyad puyek et iketey tu liwat tayu ma-lat maila-kam itsud emin ni

kayyaggud ni wadan hi-gatu.

10 Nakka nenemnema e kedukdul hu gibbuhen yu huttan ni ammung yun inlapu yun matsaggew. Hi-gayu nemangulun neminhed ni um-idwat niya hi-gayu hu nemangulun immidwat.

11 Et humman hu, ituluy yu et gibbuhen yu humman ni inlapu yun ammung yu ma-lat keang-angan tu e et-eteng hu impeminhed yun mengibbuh ni nunman henin neminhed yun laputu. Ey emin kayu ey idwat yu hanggela yun iddawat.

12 Tep ya pinhed Apu Dios ey ya impeminhed tayun um-idwat. Tep hedin pinhed tayun um-idwat, man ebuluten tu hu kumpulmih ni hanggela tayun iddawat, ekket winu eteng.

13-14 Beken ni kangkuy ihanekul yun iddawat hu wadan hi-gayu et ibaddang yun edum yu, et hi-gayu kumedek law hu meliggatan. Nem ya pinhed ku ey hedin hi-gayun wadwada-an ni nunya ey kayyaggud hu baddangi yudda etan endi-an ma-lat hedin edum ni aggew et hi-gayu dama hu mahapul tu hu baddang ey hi-gada hu wadwada-an, man baddangan dakeyu daman hi-gada et man-iingeh itsun endi meliggatan.

15 Henin impatudek Apu Dios ni meippanggep ida eman ni aammed tayun nengamuamung ni manna eman ni wadaddad desert e kantuy “Ya etan tuun dakel inemung tu ey endi tu hinewal. Ey ya etan tuun ekket inemung tu ey eleg mekulngan.” *

* **8:15 8:15** Ya pinhed tun e-helen huyya ey ya etan tuun dakel inemung tu ey tuka iddawi hu tuun ekket inemung tu.

16 Et-eteng mika pansalamatin Apu Dios, tep binaddangan tu hi Titus et ihik ni umbaddang ni hi-gayu, heni daman hi-gami e et-eteng nem-inhed min umbaddang ni hi-gayu.

17 Gapu tep pinhed tun peteg ni um-alidtan, ey kaman-am-am leng ni nengabulut ni inhel min um-alidtan ni bumaddang ni hi-gayu, tep nandadaddan ngu dedan ni um-alidtan.

18 Pekillaw mi lan hi-gatu eya hakey ni agi tayun kapekatbaladdan emin ni kamengullug di kebebbebley, tep ya tuka pengituttudduin meippanggep ni impahding Jesus ni panyaggadan ni tuu.

19 Hi-gatu mewan hu piniliddan kamengullug ni mekillaw ni hi-gamin umbaddang ni mengiwwatwat etan ni meidwat idan nangkewetwet ni kamengullug. Huyyan ngunu mi ey keideyyawan Apu Dios niya huyya keang-angan ni neminhed min memaddang idan edum tayun kamengullug.

20 Paka-ippaptek mi pengikka-pengan mi eyan dakel ni pihhuh ni neamung ma-lat endilli ketumtumbukan mi.

21 Ya pinhed min pehding ey beken ni ebu ni ya ketbalan mid hinanggan Apu Dios, nem anin daman yad hinanggan tuu.

22 Pekillaw min Titus eyadda edum ni agi tayu. Impeka-amta mi e mahlun mengippahding ni kapengunnun Apu Dios niya pinhed tun peteg ni umbaddang ni hi-gayu, nema-ma tep et-eteng law hu dinel tun hi-gayu.

23 Hi Titus hu kadkadwak ni nangngunungan pemaddangan min hi-gayu. Ey yadda eya

dewwan agi tayun mekillaw ni hi-gatu hu intudak idan kamengullug. Yadda tutu-un henin higada hu kakeidaydayawin Jesus Christo.

²⁴ Et humman hu, peang-ang yun Titus et yadda eya pan-e-dum tu hu impeminhed yun higada ma-lat pengipeang-angan idan kamengullug di kebebbebley e makulug hu impeminhed yu niya amtaen da e makulug hu mika igaggayan meippanggep ni hi-gayu.

9

Ya pemaddangan tayuddan edum tayun kamengullug

¹ Eleg mahapul ni nak mewan mantuddek ni meippanggep ni pihhuh ni emmungen yun ibbaddang yuddan kamengullug nan Jesus di Jerusalem di Judea.

² Tep inamtak e hedin hi-gayu, man pinhed yun umbaddang. Et mukun, inggagaya dakeyudad edum tayun kamengullug di Macedonia e kan kuy hi-gayuddan agi midtan Greece ey et-eteng neminhed yun umbaddang neipalpun matsaggew. Et humman hu, dakel ida dama law ni hi-gada hu neminhed ni umbaddang.

³ Nem ittu-dak kudda huuyan agi tayu ma-lat baddangan dakeyun mengemmung ni iddawat yun pihhuh ma-lat meidaddan hu ibbaddang yu, tep eggak pinhed ni yad ehel ni ebuh hu nak pengigagayaan ni hi-gayu.

⁴ Tep inna-nu hedin wadaddalli meki-lin higak ditan ni melpud Macedonia ey eleg yu ni pay idaddan hu ibbaddang yu? Tam kebe-ingan

mi kumedek, nema-man hi-gayu, tep inggagaya dakeyu tep ya neminhed yun umbaddang.

⁵ Et mukun ninemnem kun mahapul ni memengnguludda huuyan agi tayun um-alidtan ma-lat baddangan dakeyun mengiddaddan ni kanyun ibbaddang yu et kaddiweh alin ellian ku. Humman keang-angan tu e hi-gayu ngu dedan hu kan nemnem ni um-idwat, e beken ni dakeyu pinilit.

⁶ Nemnem yu eya kantuy “Ya tuun ekket ittanem tu ey ekket hu ennien tu. Nem ya tuun dakel ittanem tu ey dakel hu ennien tu.”

⁷ Wada hakkeyey ngenamung tun mengidwat ni ninemnem tun iddawat e beken ni pilit hu tu pengidwatan winu tu kawwanan hu iddawat tu. Tep pinpinhed Apu Dios ida etan tuun kaman-amamleng ni um-idwat.

⁸ Hi Apu Dios ey kabaelan tun iddawat ni emin hu panyaggudan yu, ey anin hipa mahapul yu et iddawat tu ey e-edduman tu, ma-lat wada innanu yun umbaddang ni edum yu.

⁹ Tep ya etan madewat ni tuu ey hi-gatu neieligan ni impatudek Apu Dios ni kantuy “Madewat ni peteg idan newetwet. Ya pambalinan nunman ni kayyaggud ni elaw tu ey mannenneng alin ingganah.” *

¹⁰ Hi Apu Dios hu kamengidwat ni kaittanem idan kamantennem niya hi-gatu hu kakelpuin kennen tayu. Hi-gatu mewan hu mengidwat ni hipan mahapul yu, niya e-duman tu iddawat tun

* **9:9 9:9** Psalm 112:9

hi-gayu, ma-lat wadan nema-man e-etteng hu ibbaddang yuddan edum yu.

11 Iddawat tun kenayun hu mahapul yu ma-lat dammutun um-idwat kayun kenayun, et dakel ali tuun mansalamat nan Apu Dios gapuh nunman ni iddawat yun mi iwwatwat.

12 Tep ya pambalinan tu humman ni iddawat yu ey mebaddangan ida tuun Apu Dios di maha-pul da niya man-an-anla idan mansalamat nan Apu Dios.

13 Tep yad pemaddangan yuddan tutu-un Apu Dios hu keang-angan tun makulug ni yuka u-unnuda kaituttuddun Jesus, et gapuh nunman ey daydayawen da hi Apu Dios.

14 Et humman hu, et-eteng ali neminhed dan mandasal ni panyaggudan yu tep binaddangan dakeyun Apu Dios, et mambalin kayun madewat.

15 Ey pansalamat itsun emin nan Apu Dios tep indawat tun hi-gatsu U-ungnga tu e humman panyaggudan tayun endi kei-inggehan tu.

10

Ya kelebbengan Paul ni mantuttuddu

1 Ya edum ni hi-gayu ey kanday hi-gak e hi Paul ey endi lebbeng kun umtugun tep ma-nu kunu hedin neidawwi-ak, tep nakka mengin-inhel di tudek kun penuggun kun hi-gayu, nem hedin kunun wada itsun emin, man nakka um-e-gen ni umtugun ni hi-gayu. Ya iihumang kun nuntan ni inhel dan hi-gak, ey mukun endi tuled ku ey pinhed kun iu-un nud nan Christo e kabbabbal niya tuka pebabah hu annel tu.

2 Nem wada metlaing hu lebbeng kun umtugun, et humman hu, ya ibbagak anhan ni hi-gayu ey iyayyaggud yu elaw yu ma-lat eggak mapilit ni mengibbungneget ni hi-gayun ellian kullidtan. Tep makulug ni nehalman hu bunget kudda etan ni kamemihhul ni hi-gamin kanday ebuh hu panyaggudan min mika pehpehding henin kapehding idan eleg mengullug.

3-4 Ma-nut makulug ni wada neiingngehan min hi-gada tep tuu kamin emin, nem ya mika pengapput idan kaumhanin pengamtaan idan tutu-un meippanggep nan Jesus, ey beken ni ya kalinaing ni tuud puyek, nem ya kabaelan min kamelpun Apu Dios.

5 Humman ni kabaelan ni indawat Apu Dios ni hi-gami hu mika pengapput ida etan ni tutu-un kamengituttuddun neihla niyadda etan tutu-un kamampahhiyyan eleg da pinhed ni amtaen hi Apu Dios, ma-lat mebalbaliwan hu daka pan-nemnem et hi Jesus Christo law hu u-unnunder da.

6 Nakka medinnel e iyayyaggud yu elaw yun mengu-unnunder nan Christo, nem yadda etan nanengtun kahing ey kastiguen middallin ellian midtan.

7 Mahapul ni awasi yu e beken ni ya kayyaggud ni ang-ang ni tuu hu pengibbillangan yun neutuwani tuu. Hedin wadan hi-gayu etan tuka nemnemneman ebuh tun tuka peka-u-unnunder hi Jesus Christo, ey nemnem tu e beken ni ebuh tu, tep anin daman hi-gami et mika peka-u-unnunder hi Christo.

8 Anin na-mun kanyuy nehalman hu mika

pengigaggayain kelebbengan min mantuttuddu et eggak umbaing, tep huyyan kelebbengan mi ey pemaddang min hi-gayu, beken ni pemahbah min hi-gayu.

⁹ Eggak pinhed ni henidakeyu tattakkuten ni ebuh eyad tudek ku.

¹⁰ Tep wadadda etan kanday “Entan kaya tu hangud hu tugun nan Paul, tep ma-nut henidabunget di tudek tu, niya henidawade kelebbengan tun umtugun, nem hedin wadad kad-an tayu, man kamepihhul ang-ang tu niya endi amta tun umhapit.”

¹¹ Nem pinhed min amtaen idan nunman ni tuu e makulug ni ippahding millin ellian mi humman ni inhel mid tudek mi.

¹² Eleg mi i-inggeh hu elaw middan kamam-pahhiyya, tep kami kaumbaing ni mengihhan-niman. Ey beken kamin henidengi-hada e hidengi-hada ngu kamenghel ni kakkayyaggud ida nem ya edum ni tuu. Huttan ni inhel da kei-ang-angan tu e endi nemnem da.

¹³ Hi-gami ngu, ey hedin mikai gaggaya hu ngunu mi, man beken ni lawah, tep humman ey impangunun Apu Dios henidengi-tuttudduan min meippanggep nan Jesus ni hi-gayu.

¹⁴ Ey neibilang kayu etan di indinel Apu Dios ni hi-gamin mi tuttudduan. Huyya keang-angan tun wada kelebbengan min mantuttuddun hi-gayu, tep hi-gami nemangulun immalidtan ni nengituttuddun meippanggep nan Christo.

¹⁵⁻¹⁶ Et ya pinhed ku ey ewwatan yu e hedin hi-gami, beken kamin heniddan edum ni tuun daka pilliwa dayaw ni ingngunun edum. Tep ya

gaputun nemahhig mika pangngunnun indinel Apu Dios ni hi-gami, ey tep pinhed min meih-hammad hu yuka pengullug ma-lat wada innanu mi daman mantuttuddun meippanggep nan Christo di edum ni bebley ni endi limmaw ni an nantuttuddu. Eleg mi pinhed ni idaydayaw hu ngunun edum, nem ebuh ngu etan ngunun indinel Apu Dios ni hi-gami.

¹⁷ Tep impatudek Apu Dios e kantuy “Ya tuun mampahhiyya ey mahapul ni ya impahding Apu tayu hu ippahhiyya tu.”

¹⁸ Tep beken ni ya tuu hu mengippanghel ni kayyaggud hu elaw tu, tep hi Apu tayu hu mengippanghel hedin kayyaggud hu hakey ni tuu.

11

Ya kaguh Paul ni pengiwallengan idan iCorinth ni daka pengullug nan Jesus

¹ Anin ni hen-i-ak etan ni tuun endi nemnem tun kaman-e-ehhel et anusi yu anhan et dengelen yu hu ekket ni pampahhiyyaan ku.

² Nakka umkakaguh ni hi-gayu, tep eggak pinhed ni wada edum ni u-unnuuden yu, e beken ni hi Jesus Christo. Anin hi Apu Dios, et hanniman dama hu pinhed tu. Et mukun mahapul ni ippaptek dakeyu ma-lat endi an memilliw ni hi-gayu. Tep hi Jesus Christo hu kamei-ellig ni ingkalun kun hi-gayu e hen-i hi-gayu hu biin ahwaen tu. Et ya pinhed ku ey pakappinheden yu hi Jesus niya hi-gatun ebuh hu u-unnuuden yu.

3 Ma-nu tep inamtak e neikahhakey hu im-peminhed yun Jesus niya hi-gatun ebuh hu inu-unnud yu, nem ay nakka umkakaguh ni kehe-ulan yudda etan di beken ni makulug hu daka ituttuddu, et henin kayullin Eva e nehaul ni itek etan ni uleg.*

4 Tep nelakah yun kullugen hu kaituttuddud-an edum ni kaum-alin mantuttuddu, anin ni eleg maiunnud hu daka ituttuddu etan di mika ituttuddun meippanggep nan Jesus. Henin etan ni daka ituttudu e beken ni hi Jesus ni ebuh hu kamenellaknib ni tuu niya hin-appil hu daka ituttuddun meippanggep ni Ispirituh Apu Dios.

5 Kayu kameid-idngeli etan idan kanday apos-tles ida niya kanday endi mei-inggeh ni hi-gada, nem inamtak e bekennak ni nebabbabah nem hi-gada.

6 Inamtak e wadaddan hi-gayu kamemippihul ni hi-gak e kanday beken nak ni nelaing ni umhapit. Ma-nut makulug ni beken nak ni ma-hepit, nem nakka medinnel e inamtak e makulug ni emin hu nakka e-e-hela niya anin ni hi-gayu et yuka ebbuluta, tep inamta yu impahding min nantuttuddun hi-gayu.

7 Impebabah ku hu annel kun nengituttudduan kun hi-gayun meippanggep nan Apu Dios et ya impahding tun panyaggudan ni tuu, tep endi nak imbagan hi-gayun tangdan ku. Nem kaw lawah humman ni impahding ku?

8 Yan nantuttudduan kun hi-gayu, ey yadda edum ni kamengullug hu immidwat ni inggatang

* **11:3 11:3** Genesis 3:13 Revelation 12:9

kud mahapul ku. Gullat et dedan ey hi-gayu hu lebbeng tun mengidwat ni mahapul kun nantuttudduan kun hi-gayu. Nem beken, tep yadda edum ni kamengullug di edum ni bebley hu immidwat ni mahapul ku.

⁹ Ey yan eman ni wada-ak ditan e na-puhannak ni mahapul ku ey eggak mambagan hi-gayu, tep immi-lidda agi tayun iMacedonia ni mahapul ku. Et anin yan nunya et eggak mambagan hi-gayun mahapul ku.

¹⁰ Ey makulug ni eggak ali mambeegan hi-gayun mahapul ku ma-lat endi pengippunan ni tutu-ud kebebbebley di Greece ni mengippe-sikked ni hi-gak ni pengippahhiyyaan kun eggak pambagaan ni mahapul kun hi-gayu. Em, makulug huyya, henin kakulug ni nakka ittuttuddun meippanggep nan Christo.

¹¹ Nem anin ni eggak mambeggan baddang ni hi-gayu ey entan tu panghel e eleg dakeyu pinhed. Tep makulug ni et-eteng hu impeminhed kun hi-gayu, ey anin hi Apu Dios et inamta tu.

¹² Henin nunman nak ngu, e beken nak ni henidda etan ni kandan hi-gada ustuh ni apostles, ma-lat endi da pemihhul ni hi-gak ni kanday "Endi nambaklangan mid Paul meippanggep ni ngunun Apu Dios, tep anin hi-gatu et tuka ella hu yuka ibbaddang, henin hi-gami."

¹³ Ya kakulugan tu, ey humman idan tuu ey beken idan makulug ni apostles, nem hi-gada etan kaumhaul. Kanday apostles idan Jesus Christo, nem beken kaya.

¹⁴ Eleg itsu metngaddan nunman, tep hedin dedan hi Satanas, man dammutun mambalin ni

kakkayyaggud ni anghel.

¹⁵ Et humman hu, eleg itsu metnga hedin yadda etan bega-en Satanas ey dammutu daman peang-ang da e henikayyaggud hu daka pehding. Nem mekastigu idalli tep ya lawah ni daka pehpehding.

Ya nanligligatan Paul di ngunu tu

¹⁶ Ippidwak mewan ni e-helen ni hi-gayu e entan tuwak ibilang ni endi nemnem tu. Nem hedin humman hu yuka pannemnem ni hi-gak, ey anin, nem dengel yu anhan hu ituttudduk henin yuka peneddengelin keituttuddun endi nemnem tu, ma-lat ipahhiyyak daman eket hu kelebbengan kun mantuttuddu.

¹⁷ Makulug ni eleg pinhed Apu tayu eya nakka pan-e-ehhel nunyan nakka pampahhiya, tep henin nunman hu kapan-e-ehhel ni tuun endi nemnem tu.

¹⁸ Nem ay dakel ida kamengippahhiyyan annel da, et mukun ippahhiyyak dama annel ku.

¹⁹ Kanyuy nenemneman kayu, nem gullat ngun makulug et kele yudda kakukkuluga endi nemnem tu?

²⁰ Ey gullat ni makulug ni nenemneman kayu, et kele nealay yuka u-un nudan emin hu kae-heladdan linggeman ni tuun hi-gayu, niya yuka ebulutan anin ni pilliwen da hu limmu yu, niya anin ni lawah pehpehding dan hi-gayu? Ey kele yuka ennusin anin a-amihen dakeyu ey anin pampel-itan dakeyu?

²¹ Nakka ebuluta hu yuka pemihhul ni hi-gak e kanyuy nekapuyyak ni peteg niya bekennak ni heniddan nunyan tuu, tep makulug ni nakka

umbaing ni mengippahding ni henin daka peh-pehding ni hi-gayu.

Nem hedin kanyuy kayyaggud ni netuled hu tuun mengippahhiyyan annel tu, ey anin hi-gak et mampahhiyya-ak dama henin etan ni tuun endi nemnem tu.

²² Hedin ida kamampahhiyya tep Hebrews ida, ey anin hi-gak et Hebrew hak dama. Hedin ida kamampahhiyya tep nahlag idan Israel, ey anin daman hi-gak et helag tuwak daman Israel. Ey hedin ida kamampahhiyya tep kanday hi Abraham hu nahlagan da, ey nahlaggak daman hi-gatu.

²³ Hedin ida kamampahhiyyan kanday bega-en idan Jesus Christo, ey kedukdullak ni bega-en Jesus nem hi-gada. Heni-ak etan ni endi nem-nem tun peteg tep ya nakka pengipahhiyyain nunya, nem makulug ni kedukdullak tep et-eteng impahding kun nengituttuddun meippanggep nan Jesus nem hi-gada. Ey nemindakkel hu neikelakelabutan ku nem hi-gada tep ya nakka pengu-unudin Jesus Christo. Ey nanlelehhannak ni peteg tep neenabliggak ey henin nak kahang-hangga hu ketteyyan kun kewa-wa-wa.

²⁴ Nampillima hu nengabligan da-ak idan edum kun Jews ni telumpulut heyam ni eblig.

²⁵ Nampitlu hu nampemakdungan da-ak idan tuud Rome. Ey pinhakkey hu nantengbaan da-ak ni batu ey nampitlu hu nebahbahan ni bapor ni nanlugnan ku et yan pinhakkey, ey intenged kud nangkalkalyap ni keyew di baybay ni han-aggew et hanlabbi, tep nalgeng hu nanlugnan kun bapor.

26 Ey emin hu nak nandaldalnan ey hineniktaman ku hu anggetakkut. Inenagwat ku nadakkel ni danum di wangwang ey dinenammuk ida matekew ni memettey et ni hi-gak. Kenayun ni kaippenatnaddan Jews niyadda Gentiles ni mengippahding ni lawah ni hi-gak niya wadadda etan daka hingkukkullugin Jesus, nem lawah gayam hu nemnem dan hi-gak. Ey emin di linallawan kud kebebbley, anin ni yad baybay niyad eleg mebebleyi, et anggetakkut hu biyag ku.

27 Nakka metuttukal tep nemahhig hu ngunuk. Ey kadema ey kulang hu danum ni innumen ku, ya kennen ku, niya balwasik. Ey hin-addum ni endi panha-adan ku.

28 Dakel ida pay hu edum ni ligat kun hineneltap ku, nem ya hakey ni e-helen ku ey ya nakka pengikakkaguh idan emin ni kamengullug di kebebbley ni kewa-wa-wa.

29 Tep hedin wada hakey ni kimmapuy hu tuka pengullug nan Jesus, man nemahhig hu kaguh kun hi-gatu, ey hedin wada hu hakey ni nanliwat, man maggeh di nemnem ku.

30 Et humman hu, hedin nepilitak ni mampahhiyya, ey ebuh ligat ku niya kakulang ni kabaelan kun nakka ippahhiyya.

31 Hi Apu Dios e Aman Apu tayu e hi Jesus Christo e kamedeyyaw ni kenayun, ey amta tu e makulug ni emin eya in-inhel ku.

32 Ey yan eman ni wada-ak di Damascus ey da-ak et pedpap etan di eheb ni bebley etan ni gobernор diman ni kamansilbin Aretas e patul.

³³ Nem inha-ad da-ak di et-eteng ni gampa et padlan da-ak di habhabyen et buyunen da-ak di ba-hil ni tuping ni bebley et bumsikkak.

12

Ya inang-ang Paul di i-innep tu

¹ Beken ni kayaggud hu nak ippahhiya hu annel ku, tep endi silbitu, nem gapuh ni hi-gayu ey nampahhiyyaak. Et yan nunya ey e-helen kun hi-gayudda hu impeang-ang nan Apu tayun hi-gak niyadda impeamta tu.

² Wada etan hakey ni tuun kamengu-unnuud nan Jesus ni inang-ang kun limmaw di kabunyan ni nekemtang. Hampulut epat ni toon law hu nelabah ni neipahdingan tu humman. Eggak amta hedin ya annel tu hu limmaw winu ya linnawetun ebuh. Hi Apu Dios ni ebuh hu nengamta.

³ Ippidwak ni e-helen, ebuh na-mu hu linnawetu, winu pati annel tu, nem eggak amta, ebuh hi Apu Dios ni nengamta. Nem inamta e limmaw di kabunyan di kad-an Apu Dios.

⁴ Yan eman ni kaweda tud kabunyan ey wada hu dingngel tun hapit ni endi paka-hel ni keibbel-linan tu niya eleg i-abulut Apu Dios ni ene-ehhelen di kumpulmih ni tuu.

⁵ Gullat et, humman ni neipahding hu dammutun ippahhiyak, nem eggak pinhed ni ippahhiya. Tep ya ngu pinhed kun ebuh ni ippahhiya ey ya kakulang ni kabaelan ku.

⁶ Nem anin et dedan ni mampahhiyya-ak et bekennak ni henin etan ni tuun endi nemnem tu,

tep ya ngu makulug hu e-helen ku. Nem eggak mampahhiyya, tep eggak pinhed ni humman hu pengibbillangan ni tuun hi-gak. Tep ya pinhed kun pengibbillangan da-ak ey meippuu di inang-ang dan impahding ku niya dingngel dan intuttudduk ni hi-gada.

⁷ Et gapu tep eleg pinhed Apu Dios ni mampahhiyya-ak gapu ni nenang-angan kun nunman ni impeamta tun hi-gak ey in-abulut tu hi Satanas ni mengippelilligat ni hi-gak ma-lat endi inna-nuk ni mengippedaydayaw ni annel ku.

⁸ Nampitlu nengidasalan kun Apu Jesus ma-lat ekalen tu huyyan ligat ku.

⁹ Nem kantu ey "Ya mahapul mu ey ya bad-dang kun hi-gam ma-lat dammutun ennusan mu hu ligat mu. Tep hedin wada pangkullangan ni kabaelan ni tuu, ey humman hu umhulun ni pengiddinnelan tun hi-gak et baddangan ku niya humman hu pengiggibbekan tun baddang ku." Humman hu kan Jesus ni hi-gak, et nakka man-am-amleng law ni mengippahhiyyan kakulang kun mengan-anus ni ligat ku, tep hedin eggak pakeanus, man yan nunman nakka panggibbekin baddang Jesus Christo ni hi-gak.

¹⁰ Et humman hu, nakka um-amleng ni mengebbulut ni kakulang ku, ya daka pemen-nadngelin hi-gak niya daka peme-ibe-igin hi-gak tep ya nakka pengu-unnuдин Jesus Christo. Tep hedin wada nakka pangkullangi niya hedin nakka meliggasi, ey nema-man kameihhammad hu dinel kun hi-gatu.

Ya kaguh Paul idan tuud Corinth

¹¹ Eggak et pinhed ni mampahhiyyan henin etan ni tuun endi nemnem tu, nem nakka mepillit tep hi-gayu. Gullat et ni eleg kayu meid-idngeli ey hi-gayu et hu menummang idan kamemihhul ni hi-gak. Tep anin endi bilang kun tuu, nem beken nak ni nebabbabah nem yadda etan kanyun nangketa-gey ni apostles.

¹² Yan eman ni wada-ak ditan, ey impeang-ang kun emin ni hi-gayu hu pengi-immatunan yu e hi-gak hu hakey ni makulug ni apostle di nengan-anusan kun ligat ku, niyat nengipahdingan kuddan miracles niya hipan kamengippetngan tuu.

¹³ Eggak mangkulang ni impahpahding kun panyaggudan yu, tep nan-iingngeh hu nemaptek kun hi-gayu et yadda edum ni kamengullug di edum ni bebley. Ya inamtak ni ebuh ni eggak ipahding ni hi-gayu ey eggak mambagan ihhehmek yun hi-gak. Pesinsahi yuwak hedin neihalla huyyan impahding ku.

¹⁴ Nandaddan nak law ni um-ali mewan ni an menang-ang hi-gayu. Huyya law hu pitlu tun ellian ku, nem nanengtun eggak pinhed ni kayu manliggat gapun hi-gak, tep beken ni ya pihhuh yu hu nakka gamgami, nem ya panyaggudan yu. Tep henin a-ammed e lebbeng tun ippaptek tu u-ungnga tu. Beken ni ya u-ungnga hu mengippaptek ni a-ammed tu.

¹⁵ Henin hi-gak e man-am-am lengngak ni mengummah ni emin ni wadan hi-gak, ey anin ni manliggattak gapuh ni hi-gayu nemet baddangan dakeyud yuka pengullug. Henin nunya hu

kainetteng ni impeminhed kun hi-gayu, et kaw eleg yuwak pinpinhed dama?

¹⁶⁻¹⁷ Anin hi-gayu et amta yu e endin hekey hu nak nambagaan ni hi-gayun mahapul ku, nem wadan yuka kullugadda etan kamemihhul ni hi-gak ni kanday “Ma-nut beken hi Paul ni kaum-alin mengellan pihhuh tayu, nem netalam, tep tuka ittu-dak hu edum ni tuun um-alin mengella et han da idwat ni hi-gatu.” Nem kaw wada indawat yun pihhuh ni indawat dan hi-gak? Endi. Inamta yu et endi nak intu-dak ni nenalam ni hi-gayu.

¹⁸ Intu-dak ku hi Titus ni immalid tan ey impakilaw ku etan agi tayun pangkadwa tu. Nem kaw hineul dakeyu Titus et wada tu illan hi-gayu? Inamta yu et endi inla tu, tep hedin hi-gamin dewwa, man nan-inggeh hu nemnem mi niya elaw mi.

¹⁹ Wadan penghel yuy intudek midda huyyan hi-gayu ma-lat paneni mi etan ni daka pebehhul ni hi-gami. Nem beken tep ya keihhammadan ni yuka pengullug nan Jesus hu gaputun nantudkan min hi-gayu. Ey inamtan Apu Dios e makulug huyya.

²⁰ Nakka um-ag-agel tep entanniy yan ellian ku ey bellawen yuwak ni pengibbungetan kun hi-gayu hedin amtaen kun wada beken ni kayyaggud ni yuka pehpehding e kayu kamandedep-pap, kayu kaman-in-aameh, kayu kamanhim-bubunget, makuliput kayu, yuka bahbaha edum yu tep ya itek ni yuka e-helan meippanggep ni hi-gatu, metumbuk kayu, kayu kamampahhiyya, niya wada hakkeyey tuka ippilit hu pinhed tu.

21 Makulug ni nakka um-agel, tep entannit um-ali-ak ditan ey mebabba-ingannak nan Apu Dios ey umlemyungngak hedin wadadda eleg mengiwalleng ni lawah ni daka pehpehding, henin pengippahdingan ni anhihimugal, ya pengiulligan ni beken ni ahwa, niya hipan anggeba-ing ni kapehding.

13

Ya nanggillig ni tugun Paul idan tuud Corinth

1 Yan ellian ku hu pitlu tun nak penangangan ni hi-gayu. Hedin nanengtun wadaddan hi-gayu hu lawah daka pehpehding, ey eggak ida hehmekad kekastiguan da, tep u-unnunderen ku hu impatudek Apu Dios ni kantuy “Ya tuun nambahul ey mekastigu hedin wada dewwa winu tellun mengihhuddut ni bahul tu.”

2 Ya eman ni pidwa tun illian ku, ey inhel kudda etan ni kamengippenahding ni lawah niya inhel kun hi-gayun emin e kangkuy hedin eleg kayu mantuttuyyun liwat yu, ey eleg dakeyu hehmeka, tep kastiguen dakeyu. Ey ippidwak mewan nunyan e-helen e nemahhig hu kastigu etan ni mengippahding ni hipan lawah.

3 Ey gapu tep pinhed yun peang-ang ku hu kakulugan tun indawat Jesus Christo hu kelebbengan kun mantuttuddun meippanggep ni hi-gatu, ey peang-ang kullin pengastiguan kuddan etan ni kamanliwwaliwwat ditan, ma-lat pengamtaan yu e hi Jesus Christo ey et-eteng hu kabaelan tun mengastigun hi-gayu, tep impeang-ang tu e et-eteng ni peteg kabaelan tu.

⁴ Yan eman ni neteyyan Jesus di krus, ey henin endi kabaelan tu, tep netey, nem sinegun Apu Dios tep et-eteng kabaelan tu. Heni kamin hi-gatu la e wada kakulang ni kabaelan mi, nem gapuh ni kabaelan Apu Dios, ey meilla-kam kamid biyang nan Jesus, et humman hu, endi pangkullangan ni kabaelan min mengastigun hi-gayu.

⁵ Nemnem yu hu elaw yu hedin makulug ni wada yuka pengullug nan Jesus winu endi. Kaw eleg yu amta e wada hi Jesus ni hi-gatsun kamengullug? Nem hedin eleg yu kulluga hi Jesus, humman keamtaan tu e beken dakeyu tuun hi-gatu.

⁶ Nem nakka medinnel e anin ni hi-gayu et inamta yu e makulug ni tuu dakemin Jesus.

⁷ Beken ni ya pengippeang-angan min kaku-lugan tu e wada hi Christo ni hi-gami hu mika nenemnema, nem ya pengiddasalan min hi-gayu ma-lat eleg yu ipahding hu lawah. Tep ya pinhed mi ey ya kayyaggud hu pehpehding yu, anin ni humman hu eleg mi pengippeang-angin indawat Jesus Christo ni kelebbengan min mengastigun hi-gayu.

⁸ Tep ya ngunun indawat Jesus Christo ni hi-gami ey baddangan midda hu tuu tu ma-lat maihammad hu daka pengullug etan di makulug ni kameituttuddu meippanggep ni hi-gatu, beken ni mi hennian hu pengullugan da.

⁹ Kami kaman-am-am leng, anin ni endi innanu min mengippeang-ang ni kelebbengan min umkastigu hedin makulug ni nehammad hu yuka pengullug. Et humman hu, kami kaman-

dasal nan Apu Dios ma-lat meihhammad ni peteg hu yuka pengullug nan Jesus, et hi-gatu mewan peka-u-unnuuden yu.

¹⁰ Et mukun pemengnguluk huyyan tudek kun hi-gayu, ma-lat hedin um-ali-ak ditan, ey eleg mahapul ni dakeyu ibbunget, et beken mewan ni maggeh hu nemnem yun hi-gak ni pengippeang-angan kun hi-gayun kelebbengan kun indawat Apu tayun mengastigudda etan ni kamengapkapyan lawah. Tep pinhed kun ussalen ku hu kelebbengan kun umbaddang ni mengihhammad ni yuka pengullug, beken ni ya kebahahan ni yuka pengullug.

¹¹ Ya manggillig ni e-helen kun hi-gayun kaegiegi ey iyayyaggud yu elaw yu. U-unnuud yu anhan huyyan tugun kun hi-gayu e pandadagyum kayu ma-lat melinggep kayun emin. Hedin ippahding yudda huyya, ey hi Apu Dios e kakelpuin kapeminhed niya linggep hu wadan hi-gayun kenayun.

¹² Hedin meemmueemmung kayun emin ni menaydayaw nan Apu Dios, ey peang-ang yu hu impeminhed yun edum yu niya panhin-aapnga kayu.

¹³ Emin ida eya tuun Apu Dios di deya ey kanday dakeyu kanenemneman hi-gada.

¹⁴ Ya pinhed ku ey meweddan hi-gayu hu binabbal nan Apu tayu e hi Jesus Christo, ey gibbeken yu hu nehammad ni impeminhed Apu Dios ni hi-gayu, niya gibbeken yu hu baddang ni Ispirituh tu ma-lat kayyaggud hu pandadagyu-man yu.

Kallahan, Keley-i

Kallahan, Keley-i: Ya ehel apu Dios Bible

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Antipolo Ifugao

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-05-03

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 3 May 2025 from source files
dated 3 May 2025

3593303a-80c2-56e4-90b2-f4bfea2fd2a6